

Medicină: cele mai importante inovații în 2011

Medicine: the most important innovations in 2011

Va fi oare 2011 anul în care sistemul imunitar uman își va lua revanșa asupra cancerului? Se pare că da, cel puțin conform pronosticurilor făcute de experții de la Cleveland Clinic, Statele Unite, care au inserat două medicamente pentru imunoterapia cancerului (mai precis, contra melanomului avansat și a tumorilor la prostată) printre noutățile care vor avea cel mai mare impact asupra medicinei în anul care tocmai a început.

Ca în fiecare an, și la finele celui trecut, o echipă compusă din 60 de medici și cercetători de la Cleveland Clinic a realizat un Top 10 al celor mai importante inovații din medicină. Și, în timp ce locul întâi este dedicat Alzheimer-ului, mai exact unui compus radioactiv care permite obținerea de imagini moleculare ale creierului, pentru diagnosticarea precoce a maladiei, cel de-al doilea și cel de-al treilea loc sunt ambele „rezervate” luptei cu tipuri de cancer până acum fără speranță.

Prima inovație care promite să nu treacă neobservată în 2011 este anticorpii monoclonali „ipilimumab”, despre care anul trecut s-a spus că ar fi prima terapie din ultimii 30 de ani în măsură să îmbunătățească rata de supraviețuire a bolnavilor de cancer aflat în stadiu avansat; medicamentul funcționează deblocând, la nivel molecular, anumite limfocite (celulele T) ale sistemului imunitar și făcându-le capabile să agrezeze tumora.

A doua noutate celebrată de experții de la Cleveland Clinic este primul vaccin terapeutic

aprobat de FDA împotriva cancerului de prostată. Denumit Provenge, vaccinul acționează inducând un răspuns al sistemului imunitar contra cancerului și s-a dovedit în măsură să

reducă cu 24% riscul de moarte la pacienții cu boala deja răspândită în organism.

În top mai figurează și două noi medicamente pentru tratamentul hepatitei C și o micro-capsulă care le va permite medicilor pediatri să realizeze endoscopii ale tractului digestiv mult mai puțin invazive pentru micii pacienți.

Sunt semnalate și un tratament pentru scleroza multiplă, un test pentru astm, o nouă tehnică de chirurgie pentru tratamentul obezității morbide și o nouă tehnologie care permite monitorizarea la distanță a pacienților cu risc crescut de infarct.

Tot la finele anului trecut, experții Societății Americane de Oncologie au compilat și ei o listă a principalilor pași înainte făcuți în cercetarea anti-cancer sau, mai bine spus, a rezultatelor care au avut cel mai mare impact în ceea ce privește tratamentul pacienților. În cadrul raportului 2010 sunt citate 53 de studii semnificative, dintre care 12 sunt recunoscute că fiind de maximă importanță; patru dintre ele privesc tratamentul tumorilor așa-numite „dificile”, precum cele la plămâni la persoanele în etate, cele la pancreas în stadiu avansat, tumorile la ovare și melanoamele. Mai exact, radio-terapia hipofracționată permite reducerea riscului de recidivă la tumorele la sân, cu un ciclu de ședințe de doar trei săptămâni față de cele șase standard. Au

fost scoase în evidență noi terapii targetate pentru bolnavii de melanom și cancer la plămâni, precum și terapii recent aprobate pentru tumorile la prostată.

Pacientul 2.0

Pe net, site-urile unde utilizatorii au posibilitatea de a schimba între ei informații despre boli, de a cere și a furniza sfaturi cu privire la tratamente sau chiar pe aceea de a da „note“ spitalelor și instituțiilor sanitare, s-au transformat, de câțiva ani încoace, într-un fenomen în toată puterea cuvântului. Unul cu nenumărate implicații, potrivit unui articol apărut anul trecut în revista italiană L'Espresso, întrucât Internetul a reușit să cutremure din temelii vechea relație dintre bolnavi și medici. Unii cred că în bine, alții că în rău.

„Faza cea mai rea a tratamentului a trecut, dar voi avea oricum nevoie să vorbesc despre terapie. Și-atunci, vă spun: bine ați venit!“ Așa sună primul post de pe un blog unde subiectul principal îl reprezintă tumorele. Se numește „On the widepeak” și este jurnalul online al lui Mj, care din 2007 se luptă cu un cancer la sân. Nu este nici pe departe unica autoare a unui blog pe această temă: în ultimii ani, netul s-a umplut de persoane care „se tratează“ cu ajutorul World Wide Web-ului și al resurselor furnizate de acesta.

Nu este vorba despre pacienți care cumpără medicamente online, ci de persoane care creează, în mod autonom, niște rețele sociale, pentru a putea intra în legătură și a conversa cu cei care trec prin aceleași experiențe de viață. Și, de multe ori, totul se transformă într-un soi de terapie de grup. Pagina de web apare, adeseori, ca o supapă, dar apoi devine o comunitate, pe măsură ce bloggerii se comentează

și se linkează unul pe celălalt, generând o rețea tot mai mare pe zi ce trece. Realitatea este că sunt persoane care, altminteri, n-ar avea cum să se întâlnească și au, astfel, acces la informații, contacte și sfaturi și la speranța că acestea le vor putea schimba viață în bine: nume și contacte ale specialiștilor, ajutor în depășirea efectelor colaterale ale terapiilor, sfaturi despre cum trebuie vorbit cu medicii, sprijin psihologic și susținere emoțională.

„Este fundamental pentru pacienți să comunice între ei“, explică Cristina Zucchermaglio, de la Departamentul de Psihologie al Universității La Sapienza din Roma, autoarea unui studiu despre importanța dialogului între bolnavi, publicat în „Journal of Oncology Practice“. „Realmente, a vorbi și a crea o comunitate nu furnizează doar un sprijin psihologic sau emoțional, ci oferă și instrumentele cognitive și practice în măsură să-i permită bolnavului să înfrunte mai bine boala. Lucru valabil și pentru comunitățile online“.

Și nu doar cancerul îi stimulează pe oameni să le împărtășească necunoscuților povestea propriei experiențe. În opinia Federicai Casadei, președinta unei asociații italiene dedicate procreării asistate medical (Asociația CercounBimbo), al cărei forum numără 35.000 de persoane înscrise, comunitățile de pe web au succes pentru că reușesc să umple un gol existent în relația medic-pacient, atât din punctul de vedere al informației, cât și din cel emoțional. „Există o sumedenie de oameni care ne scriu pentru că nu au înțeles când să înceapă un tratament, pentru că nu reușesc să interpreteze o fișă clinică sau pentru că, pur și simplu, au nevoie de sfaturi și opinii“, spune Casadei.

Mai ales în țări precum Canada și Statele Unite, fenomenul „pacienților în rețea“ este unul consolidat

și foarte complex: trece dincolo de bloguri sau forumuri, ajungând la mari agregatoare de site-uri personale, cum este, de exemplu, Mother With Cancer, și la rețelele sociale ale pacienților.

«Netul poate fi util medicilor și pacienților în multe alte moduri. De exemplu, poate fi monitorizat un pacient cu o boală cronică, prin intermediul unor dispozitive conectate la Internet, capabile să înregistreze online parametri de interes, astfel încât medicul să aibă acces la date în timp real și să schimbe tratamentul în funcție de necesități, în timpul unei convorbiri telefonice și fără a mai fi nevoie de vizite în mod continuu», explică Alberto Ugazio, director al Departamentului de Medicină Pediatrică din cadrul spitalului «Bambino Gesù» și președinte al Societății Italiene de Pediatrie. De altfel, se pare că nici pacienții de-acum nu mai seamănă cu cei din urmă cu zece ani; sunt mai instruiți, mai informați și mai conștienți și, de aceea, e mai simplu să interacționezi cu ei și chiar, dintr-un anumit punct de vedere, să-i tratezi, crede Germano Zampa, oncolog la Spitalul Nuovo Regina Margherita din Roma, foarte atent la noua realitate a «pacienților digitali» sau «e-patients».

E-patient este și denumirea unui site creat de Tom Ferguson, decedat în 2006, după o bătălie de 15 ani cu un cancer; termenul indică «un individ bine informat, capabil, implicat în deciziile legate de propria stare de sănătate și care privește acest aspect al vieții sale ca pe un soi de parteneriat între pacient, medici și sistemul sanitar».

Obiectivul de a furniza instrumente utile pacienților, dar și medicilor, este și cel al PatientOpinion (patientopinion.org.uk), un site din Marea Britanie, unde pacienții nu doar că vorbesc despre ei înșiși cu alții, ci își împărtășesc experiențele avute în diferite spitale și direct medicilor, generându-se, în ultimă instanță, un feedback între bolnav și structurile sanitare, foarte util ambilor.

Mothers with cancer

Este considerat cel mai faimos blog colectiv al pacienților din lume și este actualizat zilnic de femei și mame care luptă cu cancerul. „Fie că ați venit aici pentru a citi, a scrie sau a discuta despre diagnostice, terapii, radiații, supraviețuire, chirurgie, efecte secundare sau despre orice altceva din viața unei mame sau a unei femei care a supraviețuit cancerului, sunteți binevenite“.

Rare Disease Day 2010

În secțiunea “Tell Your Story” a acestui portal dedicat bolilor rare se pot publica fotografii și materiale video. În acest mod, cei implicați își pot spune povestea celorlalți, bolnavi sau simpli vizitatori, pot face apeluri umanitare sau pot furniza informații despre aceste patologii „uite“.

Sermo

Este cea mai mare comunitate a medicilor de pe web, alcătuită din 115.000 doctori proveniți de pe întreg teritoriul Statelor Unite și care acoperă 68 de specializări diferite.

Society for Participatory Medicine

Misiunea declarată a acestui site este să-i aducă împreună pe e-pacienți și pe profesioniștii din sistemul sanitar.

Health 2.0

Site-ul unei conferințe pe tema sănătății, Health 2.0 studiază utilizarea de către pacienți și medici a noilor generații de tehnologii online – de la comunități la instrumente de căutare – și cum schimbă ele modul în care lucrează operatorii sanitari.